

F O A I E

пентрѣ

МШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 43.

Luni 26. Octomvrie,

1842.

ВІАЦА ПРИНЦЪЛЪІ ДІМІТРИЕ КАНТЕМІР.

(Din хронографіе Молдовеі.)

(Капет.)

Воеріи ши оаменіи де оасте, каріи пѣ
воіа а се деспърци де соарта лѣи Канте-
мір, дн пѣтер де о тіе, аѣ зрмат дѣпъ
ел, принцѣл іаѣ днскріе дн о лістѣ че
аѣ днѣшошато днпъратѣлѣи. Іатѣ пѣ-
теле челор маі де кѣпїтеніе:

Іоан Ніѣлче, хатман; Савін Змѣчїлѣ,
маре ван; Георгїцѣ, маре пахарник; Іор-
данї Арїстарх, маре зшер; Павѣл Рѣцїцѣ,
комїс; Могѣлдеа, сардар; Ііе Абеа. вор-
ник дїн партеа Доамнеї; Дїмїтріе, ага;
Іоан Мереско, колонел; Іоан Бѣнарѣл,
маре кѣпїтан; Брахѣ, кѣпїтан де дераван;
Модок, хѣгнїчер; Іоан Зерѣ, кѣпїтенїа
конїлор де касѣ; Нѣор Зерѣл, постелник;
Константїн Зерѣ, меделнїчерїѣ; Васїліе
Зерѣ, меделнїчерїѣ; Мекїкї, столник; Ан-
тохїе, кѣтѣраш; Константїн Паркалаѣв,
меделнїчерїѣ; Дїма Баш, вѣлѣлѣаш; Чїсте,
кѣпїтан; Апостол, кѣпїтан; Теодор Ме-
рескѣ, кѣпїтан; Павел Мерескѣ, кѣпїтан.

Петрѣ чел маре аѣ скріс офїціал прин-
цѣлѣи Кантемір прекѣт ши воерїлор карїи
сѣѣерїсе пердери марї дн ачест ресвоїѣ,

ле аѣ хѣрѣзїт дїспѣрѣвїрї ши зп адѣпост
начнїк дн статѣрїле сале.

Прїн ачест акт, днкеет ши їскѣлїт ла
мовїлеѣ дн $\frac{1}{12}$ Август 1711, днпъратѣл
дѣ принцѣлѣи Кантемір ши коворїторїлор
лѣи тїтлѣ де принцї де їмперїа Рѣсїеї ши
де днпѣлїтїме прѣ лѣтїнатѣ, де асемеѣе
ши дрїтѣл а пѣ кѣшоаше асѣпра са алѣ
пѣтере декѣт ачееа а днпъратѣлѣи, їар
Молдовенїї, трекѣвї дн Рѣсїа, аѣ хотѣрат
се атѣрне тодї дѣла принцѣлї Кантемір.

Вѣнѣ ачееа принцѣл Кантемір аѣ мерс
ла Харков дн Україна, знде с'аѣ статор-
пїчїт кѣ лѣкѣїнда, ши де знде песте дої
анї аѣ стрѣмѣтат резїденцїеа са ла Москва.
Дѣпре аса черере, днпъратѣл аѣ днпър-
дїт днтре воерїи Молдовенїї, трекѣвї дн
Рѣсїа, моїшїле че леаѣ фост дѣпїт, ши
днкѣ леаѣ адаос о тіе де сате че ера а
кѣроней. Ачесте пѣтѣпѣтѣрї, прїн а лор
днполораре ши позїціе ера прецѣтїе а ої
челе маї тѣпоасе а їмперїеї.

Астѣзї днкѣ, коворїторїи Молдовенїї-
лор, карїи мерсесѣ кѣ принцѣл Кантемір
дн Рѣсїа, алкѣтѣсеск кѣлѣрїтеа ланчїерїлор
де Харков ши аѣ дѣстрат лїмба стрѣмо-
шаскѣ. Пре лѣпїгѣ ачесте Петрѣ чел маре
аѣ рѣндѣзїт лѣи Кантемір о пенсїе каре ї
се пѣтѣа регѣлат дн кѣрѣл вїедеої сале.

Нъ тързиѣ дѣпъ стрѣмѣтареа са ла Москва, Кантемір аѣ сѣферит о пердере mare prin тоартеа соціеі сале приндеса Касандра. Непорочиріле патриеі, депѣртареа де а еі фамиліе, рѣмась дн Молдова, ши днтрістареа диспатриереі сале, аѣ стрѣпчинат днтр'атѣта сѣпѣтатеа ачестеі фемеі, днкѣт еа с'аѣ рипит дин астѣ лѣме дн 11/22. Маі 1713 фінд дн флоареа виедееі сале ши маінапте де а днкеіе треізечі де ані. Днзѣстратѣ де тѣлтѣ мпнте ши днвѣдѣтѣрѣ, де зн карактер дѣлче, дар серіос, днделетнпчндѣсѣ маі кѣ самѣ кѣ днвѣдѣтѣрї ши кѣ крещереа фїлор сеі, Доамна Касандра днтрѣнеа дн град фоарте дналт ачесте днсѣшпні стрѣлѣчпте атѣт де rare ла о фемее. Фрѣмѣседа еі днсемпѣтоаре ера чел маі мпк аванѣж кѣ каре аѣ пост днзѣстрато патѣра. Фаміліа прекѣт ши тоці ачїі че о кѣпощеа аѣ тѣпгѣт днтартеа еі; еа с'аѣ днгропат ла Москва днтр'о тѣпѣстїре греческѣ, знде Кантемір спре адѣчереампнте аѣ зїдїт о вїсерїкѣ фрѣтоасѣ.

Петрѣ а аѣла оарекаре дїстракціе (тѣпгѣере), Кантемір аѣ кѣлѣторїт дн апѣл зрѣмѣтор ла С. Петерсѣвѣрг, днсоцїт де Шарѣан ал треілеа ал сеѣ фїѣ, дн вѣрстѣ де 7 ані. Ачест тѣпѣр принц аѣ зрат дн зїоа пащелор пе днпѣратѣл дн лїмѣа греческѣ, ши дн асемеѣе фрацїдѣ вѣрстѣ с'аѣ днскрїс дн regimentѣл де гвардіе. Дн тїмпѣл кѣлѣторїеі, че фѣкѣ Петрѣ чел маре ла 1715, дн дѣрї стрїеѣне, Кантемір с'аѣ фолоеїт де ачест прїлеж спре а вїзїта домініїле сале, знде аѣ петрекѣт пѣп ла 1716. Дн петречереа са чеа сїпѣратїкѣ аѣ авѣт дндѣтѣнпаре а а-

дѣче ла канѣт історїа Імперїеі Отомане, каре о днченѣсѣ ла Константинополи.

Оарекаре черте, че се пѣскѣсѣ днтре воерїі Молдовенї, ашезаці дн Țucuieni, аѣ дат лѣї Кантемір прїлеж а днтревѣпнда тоатѣ днгїндереа пѣтереі сале. Дн ачеастѣ днпрецїзраре с'аѣ зчїс кѣдїѣа ши с'аѣ рѣпїт. Кантемір аѣ осѣндїт ла тоарте пре чїї крїмпаналї, ши пе кѣдїѣа ла галере; кѣ тоате ачесте осѣнда де тоарте аѣ сѣмѣвато дн о педеапсѣ маі пѣдїп аспрѣ, ши тоате хотѣрїрїле сале с'аѣ днкѣвїпндат. Ачеастѣ днтѣмпларе о днсемпѣт ка пеазїтѣ дн Історїа Імперїеі Росїеі, ши днадевѣр ачеастаї о сїпѣрѣ пїлдѣ, дн каре зн прїнцѣ, сѣпѣс авторїтѣдееі днпѣрѣтѣщї, аѣ хотѣрїт де ла сїне тоартеа ши вїада. Прїп ачеаста се веде реазѣ легѣтѣра чеа стрѣпсѣ днфїпндатѣ днтре Петрѣ чел маре ши Кантемір, прекѣт ши днкредереа прїетенеаскѣ а Царѣ лѣї кѣтрѣ Васалѣ сеѣ.

Днпѣратѣл с'аѣ днтѣрнат ла 1717 дн статѣрїле сале, знде дн кетарѣ тѣлѣзрѣрїле ши дїсвїпѣрїле. Атѣнче ши Кантемір с'аѣ днтѣрнат ла Москва; релациїле сале кѣ Петрѣ чел маре се фѣкѣрѣ маі dese декѣт ера днпїнте, пї се ведеа дн тоате зїлеле ши днпрезпѣ аѣ кѣлѣторїт ла С. Петерсѣвѣрг ла 1718. Фаміліа прїнцѣлѣї Дїмітрїе, рѣмѣсесѣ ла Москва, кѣчї адоѣа а лѣї фїкѣ Старанда ера сѣпѣсѣ зпееї пѣтїмірї де плѣтѣне.

Дн петречереа лѣї ла С. Петерсѣвѣрг, Кантемір вїзїта соціетѣдїле челе алесе знде аѣ кѣпоскѣт пе а треїа фїкѣ а прїнцѣлѣї Трѣѣедкої, че маі дн зрѣтѣ се фѣкѣ Фелдмаршалѣл Росїеі. Ачеастѣ датѣ, че ера де о фрѣмѣсецѣ фїймоасѣ, аѣ

ФЪКЪТ аспра иімеі сале дитіпъріреа чеа маі віе. Поате кѣї адъчеа амінте дпсв-шіріле фемеі че аѣ фост івѣт кѣ аша дзіоніе. Кзпрінзандѣсе дечі де драгостеа еі, аѣ черѣто де содіе, ші кзвнїа аѣ зр-мат ла дпчепѣтл ернеі. Дпайнтеа кѣ-сѣторіеі сале аѣ скімват страеле молдо-вене ші с'аѣ дпврѣкат дп челе франдезе, прекзп ші методл віеціреі де дпвѣдат. Дппъратл дпсвші іаѣ фост пѣп, ші дѣ-пѣ церемонїа кзвнїеі іаѣ хѣрѣзїт о спа-дѣ стрѣлѣчїтѣ. Сербїрїле пѣнѣеі аѣ цї-пѣт треі зіле, кѣ тоатѣ стрѣлѣчїреа ші потпа пѣтїнчоасѣ. Дппъратл, Дппър-рѣтеаса, прїндеселе дппърѣтеші мї тоа-тѣ дпалта повлесѣ аѣ фост фацѣ ла ачеа-стѣ стрѣлѣчїтѣ сербаре. Кантемір с'аѣ пѣ-мїт консілер інтїм, ші фїї сеі аѣ сосїт ла С. Петерсвѣрг дп апл 1719. О ловї-ре аспрѣ іаѣ тѣлѣзрат ферїчїреа, прїп-тоартеа фїїчеі сале Смаранда, че ера а-тѣиче дп вѣрстѣ де 17 апї. Ачеастѣ пер-дере с'аѣ тѣпгѣет прїп пащереа знеі фїї-че каре, Дппъратл ші Дппърѣтеаса аѣ вотегато ші кѣрїа с'аѣ пѣс пѣте де Сма-ранда.

Петрѣ чел таре аѣ пѣрчес ла апл 1720 ла Персіа, прїндл Кантемір, конте-ле Толстої ші адміралл Апраксїн іаѣ зр-мат дп ачеастѣ експедиціе. Ачест депе зрѣтѣ аѣ комендѣїт арміа, іар Кантемір ші Толстої пѣрта адміністраціа інтересѣ-рїмор чївіле ші тѣстреї дпформа консі-лїл Дппъратлї.

Сосїнд ла Коломна, полііе дндепър-татѣ де 90 версте де ла Москва, ла ре-вѣрсареа рїлѣї Москва дп Ока, Канте-мір с'аѣ деспѣрїїт де аса фамїліе, кареа л'аѣ дпсодїт пѣлѣ аголо. Аїче с'аѣ дп-

варкат ші аѣ зрмат кѣлѣторїеа са пѣп-ла Астракан', знде аѣ сосїт дп 15. Ізліе. Ла пѣрчедереа са де ла Коломна, Канте-мір аѣ фост сїмдїт оарекаре сїмтоаме де фрігѣрї аместекате кѣ о дѣрере фоарте а-спрѣ ла рѣрѣнїе, дпкѣт аѣ фост невоїт а петрече кѣтева зіле дп ащерпѣт. Дар ачеастѣ пѣтїміре пѣ л'аѣ дппедекат а се днделетнїчі кѣ інтересѣрїле дпсерчїпѣрїеі сале, ел аѣ фѣкѣт о тіпографїе тѣрческѣ спре а се тіпѣрї декларациа де ресвоїѣ, каре Петрѣ чел таре воїа а се пѣвлїка дп лїмба Персіанѣ, каре лѣкраре тоатѣ с'аѣ прегѣтїт пѣп ла сосїреа Дппъратл-лї ла Астрахан. Дп лѣпа Авгѣст, Кан-темір с'аѣ дпваркат ла Астрахан пе о фрегатѣ де 20 тѣпѣрї ка ст зрмезе дѣпѣ Дппъратл ла Персіа. Кѣлѣторїа аѣ фост ферїчїтѣ, ші арміа аѣ десваркат ла дертѣ, знде маї дп зрѣтѣ с'аѣ зїдїт чета-теа пѣмїтѣ а сѣ. крѣчї.

Де аїче аѣ зрмат Дппъратлї пе зскат ла Дербенд, знде аѣ трїмес фрегата са сѣл ащепте, кѣ ефектѣрїле че ава ші кѣ сїта. Дпсѣ васл с'аѣ сѣзрмат де о стѣлѣкѣ, ші афарѣ де шарїнарїї карїї с'аѣ тѣпгѣїт, тоатѣ дпкѣркѣтѣра с'аѣ дпекат. Дптре дазпїле сїмдїтоаре, Кантемір маї алес се тѣпгѣїа, пентрѣ скрїлл сеѣ дп карїле се афлā тавѣскрїселе ші докѣмен-теле фоарте преціоасе, дптре каре ера Історїа Тѣрчїлор де ла Маомед пѣлѣ ла Осман дптѣїл Сѣлтап тѣрческ, ші ачест звраж, карїле аѣ кѣстат пе автор пѣлтѣ остенеалѣ, — пѣ аѣ маї вѣлѣт лѣтїна зілеї.

Пѣтїміреа сѣпѣтѣдїеі лї Кантемір спорї дпн зї дп зї, ші нїчї ел нїчї докто-рїї пѣ кзпоцїеа кѣвѣнтл, кѣ тоате ачесте

ел зрѣа дн кълѣторіе, шї кѣ о лзареминте де ом дѣвѣцѣат аѣ черчетат зидѣриле челе фаміоасе а Казказълѣ, че с'аѣ дескрие де професорѣл Баер дн томѣл днтѣѣз ал десертациілор академіеі де С. Петерсвѣрг.

Дѣпѣ днтѣрпареѣ са ла Дервент с'аѣ дндѣлес кѣ воала лѣї ера маї греа де вѣжт днтѣѣз, ел днсѣшї крезѣнд апроніереа мордеі сале, аѣ дрес актѣл тестаментѣлѣ, шї л'аѣ днкредінѣат ачелѣїа карїлеї тѣртѣрісїсе аша де маре прїетенїе дн кѣрсѣл вїедеї. Петрѣ чел маре с'аѣ пѣ. мїт ексекѣтор тестаментар шї епітрон копїлор сеї. Тѣстрей дїн фїї сеї се аѣла пре лѣпгѣ Кантемір дн ачеа днкѣпдїзраре, дар соѣїа са шї рѣтѣшїца фамїліеї с'аѣ дѣс ла Астрахан, лѣсѣнд пре лѣпгѣ прїнѣл Кантемір пе Полїкала, докторѣл днпѣрѣтесеї.

Пѣпѣ дн лѣна Август Кантемір аѣ пѣстрат днкѣ атѣжта вѣртѣте, кѣ аѣ пѣтѣт кѣлѣторї шї ел пѣпѣ ла Астрахан, днсѣ атѣжтаї ера скїтѣватѣ фїсіопомїа, шї се їстовїсе, днкѣт прїетенї сеї авїе'л пѣтѣрѣ кѣноасе. Пе ла днчепѣтѣл лѣї Декемврие, воала аѣ спорїт днтр'атѣжта днкѣт с'аѣ сокотїт де кѣвїндѣ ал днпѣрѣтѣшї кѣ сѣпїтеле мїстерїї, шї ал прегѣтї де моарте. Адміралѣл Апраксїн, коптеле Толстої шї прїнѣл Трѣвѣцкої аѣ венїт ка сѣ прїїтеаскѣ челе дѣпе зрѣтѣ дорїнѣе а стрѣлѣжїтѣлѣ лор прїетен. Аса соѣїе, фїї шї тодї каспїчї акѣѣвндаѣї дн лакрїмї днкѣпдїзра пе агонїантѣл (апроане де моарте), карїле днтрѣвзїнда тоатѣ пѣтереа днкѣ рѣтѣсѣ, спре аї мѣпгѣїе кѣ о статорїчїе шї сѣѣерїре рарѣ, ел дї сѣѣтѣї а петрече дн зпїре шї драгосте

речїпрокѣ, шї ачеле дѣпе зрѣтѣ а сале кѣпѣтѣрї аѣ фост пѣтѣрѣ patria шї фамїліа са. Апроане де зїоа чеа дѣпе зрѣтѣ. каспїчїї ш'адѣсерѣ аминте кѣ пѣ аѣ фѣкѣт копсїлїѣ кѣ зп доктор ал арміеї апѣте Епглерт, дѣчї аѣ трїмес сѣ се кеме, шї ачестѣї доктор с'аѣ пїмерїт а алїна рѣл шї а днтѣрзїе вр'о кѣтеѣа лѣпї мїнѣтѣл мордеї. Прїнѣл аѣ фост днкѣ дн старе а фї фаѣл ла лїтѣргїа днвїереї, че с'аѣ серѣват дн вїсерїкѣ ла Астрахан. Ачѣаста сѣтѣна кїар о мїнѣне, пѣтерїле сале сѣ днтѣрна дїн зї дн зї, днкѣт вѣзїндѣсе днсѣлѣтшѣет Кантемір аѣ пѣрчес дїн Астрахан ла 14. Ген. 1725 спре а вїзїташїїле сале, днсѣ асемїнеа кѣлѣторїе аѣ фост дндѣстѣл де остемїгоре атѣжт пѣтѣрѣ депѣртареа че аѣеа а петрече кѣт шї пѣтѣрѣ пѣтїмїреа сѣлѣтѣдѣї, каре пѣтеа сѣ'л маї днтоаркѣ. Дн лѣна Мартїе аѣ сосїт дн домініїле сале днтр'о старе дндѣстѣл де днпѣкѣтѣоаре, зндѣ аѣ пѣтѣт сѣ се маї вѣкѣре де пѣтѣчерїле чеї днфѣцѣоша патѣра шї фамїліа са, атѣнче аѣ днтрѣпрїнс шї зїдїреа знеї вїсерїчїї каре аѣ днкїнато сѣ. Дїмїтрїе. Дар аса вѣртѣте ажѣпсесѣ ла капет, пѣтїмїрїле сале аѣ спорїт шї зїза де 21. Август аѣ фост зїза дѣпе зрѣтѣ але ачестеї фїїнде стрѣлѣжїте, тѣрїнд дн вѣрѣтѣ де 49 ані, 7 лѣпї шї 9 зїле.

Дїн днтѣїа днсоѣїре, прїнѣл Кантемір аѣ авѣт шѣсѣ фїї шї доѣв фїїче, їар дїн адоѣа кѣсѣторїе с'аѣ пѣскѣт пѣмаї о фїїкѣ. Днсѣ дн вїаѣл аѣ рѣтѣас пѣмаї прїндѣса Марїа шї Смаранда прѣкѣт шї патѣрѣ фїї: Матеї, Константїн, Шѣрѣан шї Антїох. Ачест дїн зрѣтѣ маре днвѣцѣат шї дїпломат дн вѣрѣтѣ де 25 ані аѣ фост мїнїстрѣ пленїпотент днпѣрѣтесеї

Екатерина ла къртеа лѣи Георги Рига Англіеі. Кълѣторинд ла Лондра, ел аѣ адѣс аколо манѣскриселе латине а пѣрпнтелѣи сеѣ, аколо с'аѣ традѣс Історіа Отоманѣ дп лимба Енглезѣ.

Моартеа преа тимпѣрие а принцѣлѣи Константин, днделѣнгата са петречере ла Константинополи дп о епохѣ де тѣрѣзраре ши де интрици политиче, прекѣт ши а са скѣртѣ domnie, тоате ачесте л дмпедекасѣ а дѣсѣлѣи дпсѣширѣле челе бриманте ши минтеа дналтѣ дп администрацие. Кѣражѣл ши бравѣра лѣи дп кѣмпѣл бѣтѣліеі, ера вѣдите ши ла днтѣмпларе ар фѣ фѣкѣт дп ел зп ероѣ, деакѣ с'ар фѣ фаворит де днтѣмплѣри. Дпсѣ декѣт лѣзде ле кѣвените лѣи ка принц ши администратор политик нѣи прецѣит ачеіа че аѣ agonisit de автор, і кѣноциѣцеле ши днделетничѣрѣле литераріе ши маі алес sentimentѣл че пѣрѣвѣра іл дпсѣфлеѣеа кѣтрѣ дпвѣдѣтѣрѣ, ши доринѣа де а копѣнтѣи кѣтрѣ рѣспѣндѣреа лѣминилор дп Молдова. Днтре зѣражеле, че сѣнт родѣри глоріоасе а привилегилор сале, дпсептѣт зрѣтоареле:

(ЗѢРАЖѢРИ ПѢБЛИКАТЕ)

1. Історіа крѣдѣреі ши скѣдѣреі Имперіеі Отомане, манѣскрис Латин (традѣс дп лимба Енглезѣ, Франѣезѣ ши Германѣ).

2. Система статѣлѣи религіеі Маометане, типѣрит ла С. Петерсѣвѣрг 1722 дп фолио.

3. Сѣѣлетѣл ши лѣмеа, типѣрит дп Молдова Ромѣнѣще ши Гречѣще. Ачестѣ картѣ моралѣ есте скрісѣ дп фортѣ де диалогѣри.

4. Стареа де фадѣ а Молдовеі скрі-

сѣ дп лимба Латинѣ кѣ хѣрѣци Географиче, традѣсѣ дп лимба Германѣ de Bisping ши типѣритѣ ла 1769—70 (ачестѣ картѣ с'аѣ традѣс ши с'аѣ типѣрит аѣеа акѣта дп лимба Ромѣнеаскѣ).

5. Хроникѣл Романо-Молдо-Влахилор компѣс де Кантемир ла 1710. Дл кѣрѣвѣа оригинал латин с'аѣ перѣдѣт дп тараеа Каспикѣ, іарѣ копѣа Ромѣнеаскѣ с'аѣ пѣстрат дп архива Москѣеі. *)

(КѢРЦИ НЕТИПѢРИТЕ.)

6. Історіа зрѣреі лѣмеі кѣ потѣциі асѣпра Історіеі патѣрале, картѣ латинѣ кѣ Епѣграф Теолого-Фѣсикѣ.

7. Історіа фаміліеі принцѣлор: Бранковано ши Кантакѣзино дп лимба Ромѣнеаскѣ, манѣскрис дп 4-о.

8. Історіа Маометанилор пѣп ла чел днтѣлѣи Сѣлтан, ачест зѣраж, де асемеѣеа с'аѣ перѣдѣт дп кѣрсѣл пѣзѣрѣнѣерѣи вѣсѣлѣи лѣи Кантемир дп тараеа Каспикѣ.

9. Дп зѣраж де мѣзикѣ ши де кѣнтиче тѣрчѣши.

10. Дптродѣчереа дп мѣзика тѣрчѣаскѣ скрісѣ Ромѣнѣще дп 4-о.

Пре лѣнгѣ ачесте кѣрѣци че ера адѣсе ла капѣт, Кантемир маі аѣеа о кѣлѣцере де скрісѣзѣри ши десертѣциі асѣпра деосѣвѣтелор обѣкте, дп каре зпеле с'аѣ пѣстрат, Дп стѣдѣиле кѣ каре маі мѣлт се днделетничѣеа ера історіа, де ши се окѣпа кѣ математика ши фѣлософѣа. Архѣтектѣра ера зп

*) Ачест манѣскрис с'аѣ адѣс дп Молдова де Ек. С. компѣле Киселеф дѣпре стѣрѣинѣа Преасѣ Мѣтрополит Benjamin, ши с'аѣ типѣрит дп 2 томѣри сѣѣ дирекѣиѣ Д. Пах. Г. Сѣлѣскѣ ла 1835.

рам ла каріле кѣ плъчере се днделетничеа, тоате вѣсерічеле че аѣ зидит сѣнт фъкѣте дѣпре гѣстѣл ші планѣл сеѣ. Кантемір ворвеа ші кѣпоѣеа дін темейѣл лімба ромѣнеаскѣ, тѣрчеаскѣ, персіанѣ, арабѣ, росіанѣ, кѣпоѣеа фоарте вѣне ачеа еліпѣ ші франѣезѣ. Лѣжнд амінте ла епоха ші цара дн каре с'аѣ крескѣт, ла неажвѣсѣріле ші грезѣѣіле че аѣ днтімпіват аічеа пѣшіреа шіпнделор дналте, маі алес дѣпѣ че Атанасіѣс, зпѣл дін днвѣѣѣторіі сеі, с'аѣ кемат де Петрѣ чел маре дн Росіа, лесне се поате дндѣледе кѣ днвѣѣѣтѣріле феліѣрїте а прїндѣлѣі Кантемір ера кѣ атѣта маі вреднїче де тіраре, кѣ ел леаѣ кѣшїгат кеар пѣмаі прїп ѣеніа ші статорнїчїа са.

Прїндѣл Кантемір аѣ фост ом ла стат де мїжлок, маі мѣлт вскат дежѣт грѣсѣліѣ, трѣсѣтѣріле фїсіономїеі сале, недера новїлітате ші лоїотатеа, (чїнстїреа) ел а веа дарѣл рїторїеі, ера кѣ кѣраж, вїнефъкѣтор ші вѣжнд; а лѣі конверсадіе аѣ фост пѣрѣреа інтересантѣ ші днсѣфлелїтѣ; депрїндерїле сале ера фоарте сімпле. Ел се скѣла ла 5 дїмінеаѣѣ, веа зп теас де кафе дѣпре манїера оріенталѣ, апої се днделетнїчеа кѣ днвѣѣѣтѣрі пѣп ла прѣпз, че ера кеар ла атеазѣ зї, ел мѣпка пѣмаі зп сіпгѣр фелїѣ де легѣтї ші пасерї. А лѣі антїпатїе пентрѣ вїп ера атѣт де маре, кѣ гѣстѣжнд одатѣ фѣрѣ апѣ, аѣ пѣтїміт де сѣпѣтате дн кѣрс де довѣ сѣнтѣмѣпї. Дѣпѣ сопп ре-днѣченеа а лѣі днделетнїчїре пѣп ла 7 сара.

Рѣтѣшїца зіелор ера хѣрѣзїтѣ а пентрече кѣ аса фамїліе. Ел чїна ла 20 ші се кѣлка дѣпѣ мїезѣл понѣеї. Дар ачест mod де вїедѣрїе с'аѣ скїмѣват ла адоѣа са

кѣсѣторїе ші кѣжнд с'аѣ пѣміт консіліер іптіт; інтересѣріле статѣлѣі ші харѣл тіне реї сале содїі адесеорї іл днпедека днтрѣ а сале днвѣѣѣтѣрї іл фѣчеа сѣ се аватѣ де ла депрїндерїле сале-

Прїндѣл Кантемір аѣ фост мѣѣлар Академїеі шіпнделор де Берлін, ші днтпѣратѣл Германїеі л'аѣ днѣлѣат ла ранг де прїндѣ свїнтеї Імперїї Романе.

ЩѢДЕНТЪЛ,

саѣ

ДНЦЕРЪЛ ДЕ РАІѢ.*)

Дн Щѣдент франѣез, овосїт де непорочїре сале, вѣжжнд кѣ дѣпѣ тоатѣ сілінда че а пѣс, дн патрїа са пѣш поате фаче лок капѣлѣі, ка сѣш довѣндеаскѣ о ліпїцїтѣ петречере кѣ дндеѣтлареа челор тревѣпчоасе але вїедї, хотѣрѣ дн сѣжршїт кѣ маре мѣхпїре а сѣ днстреїна дела локѣл паѣперї сале, шї аш кѣѣта прїп алте пѣрѣї врео оказїе фаворїтоаре, ка сѣ скапе де тікѣлошїа днтрѣ каре сѣ афла. Аша дар' фїпнд статорнїк дн кѣѣетѣл ачеста днтр'оѣзі дш дндрентѣ паншї кѣтре зпа дін ѣѣрїле че сѣ днвечїна кѣ патрїа са, шї знде лѣоасе вѣпѣ шїпндѣ, кѣ мѣлді днтр'аї лор шї аѣ гѣсїт порочїреа, пѣ пѣдїп се вѣкѣра мѣжрѣндѣсѣ кѣ пѣдѣждеа, кѣ шї ел ажѣпгѣжнд аколо шї жертѣндѣсѣ ла ор че днделетнїчїре че ва кѣпоаѣеа фолосїтоаре, поате сѣш довѣндеаскѣ де пѣ маі мѣлт, мѣкар' чел пѣдїп дндеѣтлареа пѣптечелѣі че маі тотдавна пѣтїмеа дін прїчїна лі-

*) Понѣлар.

псеі, ши тревѣнчоаса дѣврѣкъмінте ка съ скапе де трепѣле че абеа пѣтеа съі ако-пере кѣтева пѣрѣі але трѣпѣлѣі.

Асфел рѣтъчѣт дѣ прѣкъѣтетѣрѣле са-ле, пічі вѣгѣ де сеатѣ кѣнд скѣртѣ о вѣ-пѣ парти дѣн дрѣмѣл съѣ, апоі фѣкъндѣзісѣ сете, съ авѣтѣ ла о касѣ че съ дѣтѣм-пѣлѣ а фѣ дѣ марѣінеа дрѣмѣлѣі знде дѣ-трѣнд дѣ лѣѣтрѣ, гѣсі о фетее че съ-тѣна а стѣпѣпѣ, пе каре рѣгѣндѣо съ вѣневоіаскѣ, а порѣпчі съі деа пѣдѣпѣ апѣ фѣндѣзі фоарте сете, іа кѣ вѣпѣ прѣіміре кѣмѣ слѣжніка шиі зісѣ dei адѣсѣ. Дѣсѣ кѣ ачеаста, дѣнд прѣічѣпѣ стомахѣлѣі съі гѣорѣіаскѣ де фоаме, іел адѣогѣ; пѣ кѣм-ва Доампѣ вісѣ дѣтѣм-пѣлѣ де прѣіос вре о вѣкѣдѣікѣ де пѣіне, кѣ дѣкредѣндѣ сѣнт фоарте фѣлѣмѣнд. Зѣѣ пѣ шѣіѣ че прѣічѣпѣ мар сілі ка съ дѣо аскѣпѣз ачеаста, саѣ съ-тѣ рѣшѣнез, де време че те арѣдѣі кѣ а-тѣта вѣпѣтате кѣтре зп кѣлѣтор пѣпоро-чѣт. Фѣтѣеа змііндѣсѣ де тікѣлошіа лѣі ши дѣгѣпѣфѣндѣсѣ де лѣзда чеі фѣкѣ, пѣ-маі де кѣт порѣпчі dei дете. Шѣдентѣл о прѣімі ши дѣчѣпѣнд съ пѣвѣче ка съш-тотеаскѣ фоамеа, прѣівеа ла стѣпѣна ка сеі те кѣнд, фоарте тѣлѣдѣміт дѣспре вѣ-пѣтатеа іеі. Іа асеменеа окіп дѣл дѣтрѣо апа де реа тікѣлошіе, врѣ съ афле чѣне есте, кѣм ши прѣічина пѣпорочѣрі сапе, де каре дѣтрѣвѣндѣл, дѣ адѣогѣ кѣ че каѣ-тѣ, ши знде терѣе. Іел рѣтмасѣ гѣндѣп-дѣсѣ кѣтева моменте, ши клетѣнд дѣіп кап спре семп де тѣгѣрѣре дѣ рѣспѣсѣ: Еі Доампа mea! пѣ шѣіѣ дака трѣвѣіе съ аскѣпѣз де шѣінда та таіна фѣндѣі меле, саѣ де трѣвѣіе съд спѣіѣ адеврѣл; кѣ тоате ачестеа вѣпѣтатеа кѣ каре вѣзѣ кѣ прѣі-менѣі пѣ стрѣіні, ши пе каре еѣ іарѣш

кѣтез кѣ таре тѣлѣдѣміре а о репета тѣ-дѣдѣплекѣ маі тѣлт спре адеврѣ, дѣкѣт де аѣі аскѣнде, ши воіѣ асеменеа съдѣі тѣ-дѣзмеск кѣрѣіозітатеа, прѣкѣм ши тѣ маі тѣлѣдѣміт кѣ вѣпа прѣіміре. Афѣл дар, кѣ еѣ сѣнт зѣл дѣнтре дѣпѣрѣі раіѣлѣі че дѣндеплѣнеск сѣінтеле порѣпчі але креато-рѣлѣі, еѣ сѣнт ачела че адѣк дѣтрѣ съ-вѣршѣре дѣпалтеле соліі, ши каре дѣ а стѣ време сѣнт трѣміс сѣнт астѣ зпѣфор-тѣ чершѣтореаскѣ ка съ черчетез фаптеле оаменіор че кѣ тотѣл сеаѣ дѣпѣртат де кѣпѣшѣінда лѣі Дѣмнезез, ши каріі атѣт де рѣѣ са рѣтъчѣт дѣ челе маі кѣмпліте фапте, дѣ кѣт дѣпѣ пѣререа mea, Соко-теск кѣ ар фѣі преа де неапѣратѣ трѣвѣп-дѣ о ал доілеа погорѣре алѣі Дѣмнезез пре пѣтѣнт ка съі маі дѣведе ши съі адѣкѣ ла покѣпѣдѣ; дар' чѣне шѣіе кѣ дѣ-тѣі дѣ рѣстѣпѣре дѣ лок де аі тѣлѣдѣмі-пентрѣ кѣі сѣѣтѣіа съ факѣ тотѣзпа віне, ши пічі одатѣ рѣѣ, спре а пѣтеа скѣпа дѣп кѣрселе сапані ши а съ фаче вреднѣі де мошѣпѣреа дѣпѣрѣдѣі черѣлѣі, акѣм поате кѣ дѣі вор пѣскочѣ алте маі гро-заве кѣпѣрѣі, ши кѣ маі амарѣ моарте съл піарѣлѣ, де време че ажѣсере ла атѣта рѣтъчѣре, дѣ кѣт наре кѣ съ тѣпѣпкѣ зѣл пре алѣл, ох! че таре зрѣіе! Ши пѣ шѣіѣ сѣртані сѣнт кѣт де реа ши кѣм-плѣтѣ осѣндѣ дѣі дѣпѣнде фаптеле лор.

Ваі! че порѣчѣре, че таре фѣрѣчѣре е-сте пе міне рѣспѣсѣсѣ Дѣта, кѣчі там дѣвреднѣічѣт съ те прѣімеск дѣ каса mea, ши де есте адеврѣрат чеаа чѣмі спѣі, о рѣ-гѣчѣне ам съд фак, де каре ам таре іп-терес.

Спѣнем Доампа mea, дѣ зісѣ Шѣдентѣл (плѣн де вѣраж вѣзѣнд кѣ і съ трѣк).

Сѣпг гата съте аскѣлт ші съдї даѣ квѣ-
інчоаселе дачїте щїрї деспре орї че тѣ
веї днтрева.

Фѣръ дндоіалъ рѣспѣнсе Dama, тре-
вѣіе съ кѣпощї саз чел пѣдїп тревѣіе съ
аївї врео щїпндъ деспре зп пѣскѣт фїз ал
пострѣ анѣме Неакшѣ, не каре де кѣрѣнд
дїп непорочїре пїерѣндѣл прїптр'о граб-
нїкъ моарте, ох! кѣт де тѣлт мї са зскат
фїкадїї дп мїне де днтрїстаре шї де до-
рѣ лѣї. Спѣнем тѣ рог аша съ трѣїещї
дел щїї саз де лаї възѣт шї де аре челе
тревѣїнчоасе. Кѣчї пѣмаї не ел авѣндѣл,
днтрѣнѣл съ спрїжїнеа тоатѣ тѣнѣгїе-
реа шї вѣкѣрїа вѣтрѣнѣцелор поастре, пѣ
щїї дака шї ел сїмте ачееаш днтрїстаре,
ачееаш тѣнѣнїре деспре ачееашта амѣрѣтѣ
деспѣрѣїре, прекѣт сїмцїм пої дп адѣнѣл
їнімілор поастре.

(Ва ҃рма.)

ЛѢНѢЛ ШІ ПѢСТОРІИ.

Шп лѣн че възѣ одаѣ
Ла тѣртѣ нїде пѣсторї,
Мѣлкѣнд мїелѣ 'п воїа тоатѣ
Фѣръ сѣїеалъ фїорї.
Не маї пѣтѣнд де мїраре,
О Doamne zice, че лартѣ,
Че сготот, невоїе маре,
Аста ар да, зеѣ, о Дратѣ,
Дака ар фї фапта теа!
Щїнтѣ атѣнчї, маї щїнтѣ отоанѣ!
Тоцї кѣнїнї їар амѣца;
М'ар пѣне кѣ тоцї не гоанѣ,
Претѣтїденї м'ар пѣндї,

Шї, прїнс, де віѣ м'ар велї.
Бѣнїї пѣсторї авзїрѣ;

Дар пѣ ле венї преа бїне,
Ка лѣпѣл (шї апої чїне!)

Токма ел аї сатїра,

Шї кѣ кале тодї гѣсїрѣ,

Не образнїк а 'нѣрѣнта
Жївѣне лѣп, асте дрептѣрї

Нѣз пѣмаї не сѣлт даѣ;

Шї тѣ, хеарѣ, п' апѣкате

Ещї зрїст ка съ хрѣпещї

Шї маї тѣлт съ пѣ крѣкнещї.

— е — в.

(Din Teoklet Pharmacie.)

Ф А Б Ъ Л Ъ.

Фїерѣл шї Ардїнтѣл.

(Imitatie.)

„Нѣ аї кѣдет, ещї зп рѣѣ!

Тѣ тѣ аї фѣкѣт чокан, тѣ тѣ аї фѣкѣт ілѣѣ,

Шї-п мїне вацї фѣръ крѣцаре!

Аѣ доарѣ аї зїтат, кѣ пої кеар дїп пѣскаре

Тот де зп неам сѣптем;

Кѣ пої алѣтѣреа дп тѣнцїї не-нѣїнѣдем?“

Аша щїпа ла ардїнтарї,

Сѣлт ловїтѣре тарї,

Ардїнтѣл прелѣкрат де-а фїерѣлїї знелте.

Іар фїерѣл аѣ рѣспѣнсе ардїнтѣлїї ачесте.

— Те тѣнѣгїе вечїне!

Шї днтрѣ сѣферїнцїї еа нїлдѣ де ла мїне.

Тѣ днѣк аї порок;

Іар не мїне, скѣс дїп фок,

Шї маї кѣтїлїт тѣ вате,

Тот фїерѣл, ал меѣ фрате! —

A. Donic.